

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 12/09-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka vo veci návrhu Ing. J. Č., Ž., zastúpeného advokátom Mgr. J. P., Ž., na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/42/08 z 18. septembra 2008 na neverejnom zasadnutí 21. apríla 2009 takto

r o z h o d o l :

Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/42/08 z 18. septembra 2008 **p o t v r d z u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal uznesením č. k. III. ÚS 12/09-11 z 20. januára 2009 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie návrh Ing. J. Č., (ďalej len „navrhovateľ“), na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) sp. zn. VP/42/08 z 18. septembra 2008 (ďalej aj „namietané rozhodnutie“)

podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. (ďalej len „ústavný zákon o ochrane verejného záujmu“) v spojení s § 73a a § 73b zákona o ústavnom súde.

Z návrhu vyplýva, že namietaným rozhodnutím uložil výbor navrhovateľovi ako verejnému funkcionárovi [čl. 3 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu], pokutu v sume 360 000 Sk pre porušenie zákazu vyplývajúceho z ustanovenia čl. 5 ods. 2 prvej vety ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, podľa ktorého verejný funkcionár nesmie byť štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, členom riadiaceho, kontrolného alebo dozorného orgánu právnickej osoby, ktorá bola zriadená na výkon podnikateľskej činnosti, okrem valného zhromaždenia a členskej schôdze.

Vo svojom rozhodnutí sp. zn. VP/42/08 z 18. septembra 2008 výbor konštatoval: *„verejný funkcionár Ing. J. Č., člen predstavenstva N., a. s., B. tým, že v období, keď vykonával funkciu člena predstavenstva N., a. s., B. vykonával súčasne funkciu konateľ'a G. s. r. o. Ž., G. s. r. o. Ž. a Ž., s. r. o. Ž. a za výkon týchto funkcií počas výkonu verejnej funkcie (november a december 2006 až do 27. februára 2007) poberal odmenu v rozpore s čl. 5 ods. 5 ústavného zákona v celkovej výške 480.136,- Sk, porušil ustanovenie čl. 5 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z.“*

Navrhovateľ tvrdí, že zákaz vyplývajúci z ustanovenia čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu neporušil a namietané rozhodnutie výboru je nezákonné.

Svoje tvrdenie odôvodnil argumentom, že zákaz vyplývajúci z ustanovenia čl. 5 ods. 2 prvej vety ústavného zákona o ochrane verejného záujmu sa vzťahuje iba na orgány právnických osôb zriadených na výkon podnikateľskej činnosti. Netýka sa teda výkonu funkcie štatutárneho orgánu alebo členstva v orgánoch právnických osôb, ktoré neboli zriadené na výkon podnikateľskej činnosti, ani právnických osôb, ktoré pôvodne boli zriadené na výkon podnikateľskej činnosti, no v dôsledku zmeny ich účelu vykonávajú inú

činnosť, ktorá nie je podnikaním v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“). Takejto interpretácii nasvedčuje účel právnej úpravy obsiahnutý v čl. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu vyplývajúci predovšetkým zo znenia a vzájomnej súvislosti jeho odsekov 2, 4 a 5.

Navrhovateľ uviedol, že spoločnosti G., s. r. o., G., s. r. o., a Ž., s. r. o., boli založené „... len za účelom a v súvislosti s plnením záväzkov Slovenskej republiky a M., ktorými bola a aj v súčasnosti je pomoc týchto subjektov, poskytovaná v súvislosti s investíciou spoločností K. Ltd. a H. v rámci projektu výstavby závodov na výrobu automobilov a automobilových dielov v katastrálnych územiach T., N., G. a M. a to konkrétne :

- v prípade spoločností G. a G. za účelom nadobudnutia a prípravy pozemkov pre výstavbu uvádzaných závodov
- v prípade spoločnosti Ž., s. r. o. výstavba verejnej infraštruktúry v katastrálnych územiach T., M., G. a N., podpora pri náboře pracovných síl v zmysle záväzkov M. atď.

Uvedenému účelu existencie týchto spoločností potom zodpovedal aj spôsob ich financovania v čase môjho pôsobenia v nich (je tomu tak aj v súčasnosti). Spoločnosti boli v plnom rozsahu financované z prostriedkov Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, poskytovaných prostredníctvom M., prípadne priamo z prostriedkov M. (najmä vo vzťahu k zabezpečeniu náboru pracovných síl). Spoločnosti nemali žiadne príjmy z nimi vykonávanej činnosti, s tým, že prostriedky v rozsahu, v akom zostali nevyčerpané, spoločnosti vracali.

Financované boli a sú len náklady spoločností bez akejkoľvek prirážky a to len skutočne a preukázateľne vynaložené náklady (nakladanie s prostriedkami spoločností podliehalo kontrole najmä zo strany príslušných ústredných orgánov štátnej správy ako aj M.).

Čo sa týka tvorby vôle v spoločnostiach, táto v čase môjho pôsobenia v nich v plnom rozsahu rešpektovala účel ich existencie a teda v žiadnom prípade nesmerovala k vykonávaniu podnikateľskej činnosti.

V tejto súvislosti potrebujem za potrebné ešte poukázať na to, že aj keď má spoločnosť Ž. v predmete svojej činnosti zapísané aj sprostredkovanie zamestnania za

úhradu, spoločnosť Ž. za vykonávanie náboru pracovníkov nepoberala odplatu ani od potenciálnych zamestnávateľov (v tomto prípade spoločností K. s. r. o. a M. s. r. o.), ani od uchádzačov, ale táto činnosť bola financovaná len vkladom spoločníka M. vo výške predpokladaných nákladov vždy na jeden rok s tým, že nevyčerpaná časť prostriedkov musela byť vrátená, pričom čerpanie finančných prostriedkov aj v tomto prípade podliehalo kontrole.

Vo vzťahu k ostatným predmetom činnosti spoločností, uvedeným v obchodnom registri, uvádzam, že tieto boli podľa mojich vedomostí zapísané z dôvodu legislatívnych požiadaviek, pričom zároveň poukazujem na to, že predmet činnosti spoločností sa vzájomne kopíruje.

Zastávam však názor, že vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam, ani u jednej zo spoločností nemožno hovoriť, že by podnikala (vykonávala živnosť) alebo bola založená za účelom podnikania/podnikateľskej činnosti a to vzhľadom k tomu, že nie sú a ani pri ich založení a vzniku neboli naplnené a ani predpokladané základné pojmové znaky pre subsumpciu pod pojem podnikania. ...“

Na základe uvedených dôvodov a skutočností navrhovateľ prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodnutie výboru sp. zn. VP/42/08 z 18. septembra 2008 zrušil a uložil Kancelárii Národnej rady Slovenskej republiky povinnosť uhradiť navrhovateľovi trovy právneho zastúpenia.

Na základe výzvy ústavného súdu z 21. januára 2009 sa k návrhu vyjadril výbor prostredníctvom svojho predsedu podaním sp. zn. VP/42/08 zo 4. marca 2009, v ktorom sa okrem iného uvádza: *«S predmetným návrhom a s jeho účelovým odôvodnením nesúhlasíme z dôvodov, ktoré sme už uviedli v predmetnom rozhodnutí Výboru Národnej rady Slovenskej republiky č. VP/42/08-K zo dňa 18. septembra 2008. Niet totiž pochyb o tom, že verejný funkcionár popri výkone svojej funkcie vykonával funkciu konateľa všetkých troch uvedených obchodných spoločností a že za výkon týchto činností poberal i finančnú odmenu. Túto skutočnosť nám priznal v oznámení za rok 2007 podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona a čo bolo dôvodom pre začatie konania.*

Nie náhodou totiž verejný funkcionár nepoukazuje v návrhu na preskúmanie rozhodnutia pri dokladovaní svojho tvrdenia na údaje v obchodnom registri a v

spoločenských zmluvách o ich zriadení. Je totiž nesporné, že charakter obchodnej spoločnosti určuje spoločenská zmluva, ako zakladajúci dokument podľa § 57 ods. 1 Obchodného zákonníka v kontexte s § 110 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorý určuje podstatné náležitosti spoločenskej, resp. zakladateľskej zmluvy spoločnosti s ručením obmedzeným. Skutočnosť, že ide o obchodnú spoločnosť, ktorá nemá „podnikateľský charakter a bola založená za iným účelom“, je možné uviesť v zakladateľskej zmluve v § 110 ods. 1 písm. c) alebo h) obchodného zákonníka, resp. akýmkoľvek iným spôsobom.

V danom prípade predkladáme konajúcemu Ústavnému súdu Slovenskej republiky nasledovné doklady o zriadení predmetných obchodných spoločností a to nasledovne:

1. NZ... G., s. r. o.

2. NZ... G., s. r. o.

3. spoločenskú zmluvu... Ž., s. r. o. (prílohy 1 až 3),

v ktorých ani v jednom prípade v predmete činnosti zakladaných obchodných spoločností, ani v ich ďalšom texte sa neuvádza, že ide o obchodnú spoločnosť, ktorá nemá podnikateľský charakter. Naopak, v zakladateľských zmluvách o zriadení G., s. r. o. a G., s. r. o. je uvedený ako druh podnikania aj veľkoobchod a maloobchod, čo je klasická podnikateľská činnosť; rovnako je to i v prípade Ž. s. r. o., kde predmetom činnosti je i veľkoobchodná činnosť. Máme za to, že pokiaľ sa uvedené obchodné spoločnosti zakladali na výkon inej ako podnikateľskej činnosti, mal zakladateľ možnosť, ale i povinnosť túto skutočnosť uviesť v zakladateľskej zmluve.

Máme preto za to, že zo strany verejného funkcionára ide o účelovú obranu, ktorou sa chce vyhnúť zodpovednosti za porušenie ustanovení v čl. 5 ústavného zákona. V tomto zmysle je potrebné posudzovať i dôkazy, ktoré predkladá v konaní, ktoré majú dokladovať, že ide o obchodné spoločnosti s nepodnikateľským charakterom. V skutočnosti predmetné obchodné spoločnosti boli zriadené „najmä“ na uvedené aktivity súvisiace s vysporiadaním pozemkov pri výstavbe K., ale okrem toho predmetné spoločnosti s ručením obmedzeným vykonávajú aj ďalšie činnosti, ktoré im dávajú jednoznačne charakter podnikateľského subjektu. Domnievame sa, že adekvátnym dôkazom sú relevantné zakladateľské zmluvy a údaje v obchodnom registri (prílohy 4 až 6).

Z tohto dôvodu zotrvávame na stanovisku, že verejný funkcionár Ing. J. Č. tým, že poberal mzdu za súbežný výkon funkcie konateľ a v uvedených troch obchodných

spoločnostiach s výkonom verejnej funkcie porušil čl. 5 ods. 2 až 5 ústavného zákona a uloženie sankcie bolo dôvodné.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky č. VP/4208-K z 18. septembra 2008 s poukazom na §73b zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov potvrdil a nepriznal navrhovateľovi náhradu trov konania.»

Po prijatí návrhu na ďalšie konanie navrhovateľ podaním z 19. marca 2009 doplnil svoju argumentáciu obsiahnutú v návrhu z 8. januára 2009 reagujúc na vyjadrenie výboru zo 4. marca 2009. Okrem iného uviedol: «... Výbor v rámci úvah, obsiahnutých v jeho vyjadrení, o povinnostiach, či možnostiach zakladateľov vyjadriť účel založenia spoločnosti v zakladateľskej listine alebo spoločenskej zmluve, opomenul poukázať na preambulu spoločenskej zmluvy spoločnosti Ž.

Čo sa týka úvah o povinnosti zakladateľa uviesť „účel“ založenia spoločnosti v zakladateľských dokumentoch tak tento názor je potrebné veľmi dôrazne odmietnuť. Žiaden zákon takúto povinnosť neukladá, navyše je potrebné zdôrazniť aj tú skutočnosť, že účel založenia spoločnosti Ž. je vyjadrený v preambule spoločenskej zmluvy tejto spoločnosti.

Vzhľadom k skutočnosti, že zákon neukladá povinnosť uvádzať účel založenia obchodnej spoločnosti v zmysle Obchodného zákonníka v „zakladajúcich“ dokumentoch, nie je možné ani dospieť k právnomu názoru, že pokiaľ v týchto dokumentoch nie je uvedené niečo iné, je spoločnosť založená za účelom vykonávania podnikateľskej činnosti.

Z mnou predložených dokumentov je absolútne nepochybné, aký bol účel založenia a aký je účel existencie v rozhodnutí uvádzaných spoločností a teda to, že tieto spoločnosti neboli založené na výkon podnikateľskej činnosti a takúto činnosť nevykonávajú.

Výbor pri rozhodovaní a ani dodatočne vo vyjadrení neuviedol jedinú skutočnosť (a teda už vôbec takú skutočnosť nepreukázal), z ktorej by vyplývalo, že činnosť niektorej zo spoločností Ž., G. alebo G. napĺňa znaky podnikania tak, ako ich vymedzuje § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka alebo, že by zakladatelia týchto spoločností mali pri zakladaní vôľu, aby tieto spoločnosti takúto činnosť vykonávali.

Je potrebné zdôrazniť aj to, že zakladateľské listiny spoločností G. a G. obsahujú iba podstatné náležitosti a to iba v nevyhnutnom rozsahu.

V tejto súvislosti aj z mnou k návrhu na preskúmanie rozhodnutia pripojených dokladov vyplýva účel založenia spoločností Ž., G. a G., ktorý bol ich zakladateľom zrejímavý a od ktorého sa činnosť týchto spoločností neodchýlila.

Za závažnú skutočnosť považujem aj to, že Výbor sa nevyjadril k obsahu mnou predložených dokladov a teda tieto ani nespochybňuje.

Pokiaľ Výbor vo svojom vyjadrení uvádza, že „v skutočnosti predmetné obchodné spoločnosti boli zriadené „najmä“ na uvedené aktivity súvisiace s vysporiadávaním pozemkov pri výstavbe K., ale okrem toho predmetné spoločnosti s ručením obmedzeným vykonávajú aj ďalšie činnosti, ktoré im dávajú jednoznačne charakter podnikateľského subjektu“ tak neviem, z čoho Výbor vyvodzuje toto stanovisko. Je pravdou, že tieto spoločnosti vykonávajú aj iné činnosti ako je nadobúdanie pozemkov, ale rozhodne nevykonávajú činnosť, ktorá by bola podnikaním (v tejto súvislosti spoločnosti G. a G. vykonávali napr. aj hrubé terénne úpravy nadobudnutých pozemkov – financované vkladom spoločníka z prostriedkov štátneho rozpočtu a Ž. realizuje aj výstavbu infraštruktúry v danej lokalite – tiež v plnom rozsahu financované z prostriedkov štátneho rozpočtu vkladom spoločníka).»

Okrem listín označených ako prílohy, ktoré sú spomínané v texte vyjadrenia výboru zo 4. marca 2009, predložil výbor ústavnému súdu originál príslušného na vec sa vzťahujúceho spisu. Navrhovateľ predložil ako dôkazný prostriedok na podporu svojich tvrdení fotokópiu „Záznamu z rokovania k projektu...“ uskutočneného 31. marca 2004 na Ministerstve hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) za účasti zástupcov Úradu vlády Slovenskej republiky, M. a S.(ďalej len „S.“), fotokópiu prílohy tohto záznamu označenú ako „Model realizácie projektu...“, fotokópiu vyjadrenia S. zo 7. januára 2009, ako aj vyjadrenia M. zo 7. januára 2009, G., s. r. o., zo 7. januára 2009, G., s. r. o., zo 7. januára 2009 a Ž., s. r. o., zo 7. januára 2009 k povahe činností vykonávaných uvedenými spoločnosťami.

II.

Z obsahu návrhu a listín predložených navrhovateľom, z vyjadrenia výboru a z obsahu listín predložených výborom, ako aj z obsahu predložených listinných dôkazov

obsiahnutých v spise týkajúcom sa konania vedeného výborom proti navrhovateľovi zistil ústavný súd tento skutkový stav relevantný na posúdenie veci:

Navrhovateľ podal 31. marca 2008 oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov verejných funkcionárov za rok 2007 podľa čl. 7 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu (ďalej len „oznámenie verejného funkcionára“) z titulu členstva v predstavenstve N., a. s.

V oznámení okrem iného uviedol, že počas výkonu verejnej funkcie v zmysle čl. 3 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu vykonával v danom období zároveň funkciu konateľa v spoločnostiach G., s. r. o., G., s. r. o., a Ž., s. r. o., všetky so sídlom v Ž., pričom za výkon funkcií konateľa poberal odmenu.

Predseda výboru 5. mája 2008 vyzval navrhovateľa, aby v lehote desiatich dní vysvetlil svoje pôsobenie vo funkcii konateľa spoločnosti G., s. r. o., s tým, že výkon funkcií, ktoré uviedol v oznámení verejného funkcionára z 31. marca 2008, je v rozpore s čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

Navrhovateľ na základe výzvy predsedu výboru doručil výboru 19. mája 2008 podanie, v ktorom okrem iného uviedol: *„Oznamujem Vám, že podľa mojich zistení a poznatkov výkon funkcie konateľa v spoločnosti G., s. r. o., Ž. uvedený v majetkovom priznaní za rok 2007 nebol v rozpore s výkonom verejnej funkcie. Som presvedčený, že moja konateľská činnosť v uvedenej spoločnosti bola plne v súlade s ustanovením čl. 5 ods. 4 písm. c) citovaného ústavného zákona.“*

Výbor na svojej 18. schôdzi uznesením č. 591 z 18. júna 2008 začal podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu proti navrhovateľovi konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov, pre porušenie povinnosti podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Uvedenú skutočnosť oznámil výbor navrhovateľovi 19. júna 2008 a zároveň mu zaslal predmetné rozhodnutie a vyzval ho, aby sa k veci vyjadril.

Navrhovateľ sa vyjadril podaním 25. júna 2008, v ktorom okrem iného uviedol: *„Oznamujem Vám, že podľa mojich zistení a poznatkov výkon funkcie v spoločnostiach G., s. r. o. Ž., G., s. r. o. Ž. a Ž., s. r. o. uvedený v majetkovom priznaní za rok 2007 nebol v rozpore s výkonom verejnej funkcie. Som presvedčený, že výkon funkcie v uvedených spoločnostiach bol plne v súlade s ustanovením čl. 5 ods. 4 písm. c) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z.“*

Rozhodnutím sp. zn. VP/42/08 z 18. septembra 2008 výbor konštatoval, že navrhovateľ ako verejný funkcionár – člen predstavenstva obchodnej spoločnosti so stopercentnou majetkovou účasťou štátu – N., a. s., porušil ustanovenie čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu tým, že: *„... v období, keď vykonával funkciu člena predstavenstva N., a. s., B., vykonával súčasne funkciu konateľa G., s. r. o., G., s. r. o., Ž., s. r. o., a za výkon týchto funkcií počas výkonu verejnej funkcie (november a december 2006 až do 27. februára 2007) poberal odmenu v rozpore s čl. 5 ods. 5 ústavného zákona v celkovej výške 480.136,- Sk...“*. Výbor uložil navrhovateľovi pokutu podľa čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

Dňa 30. októbra 2008 žiadal výbor spoločnosti G., s. r. o., G., s. r. o., a Ž., s. r. o., o oznámenie výšky odmeny, ktorá bola vyplatená navrhovateľovi v období rokov 2006 a 2007 za výkon funkcie konateľa. Označené spoločnosti mu 11. novembra 2008 oznámili požadované údaje. V oznámeniach zároveň uviedli, že nie sú právnickými osobami založenými na účel vykonávania podnikateľskej činnosti. Spoločnosti G., s. r. o., a G., s. r. o., zhodne uviedli, že sú *„... právnickou osobou založenou za účelom nadobudnutia pozemkov podľa zmluvy uzavretej medzi Slovenskou republikou, M. a materskou spoločnosťou K. s. r. o., pričom žiadnu inú činnosť (ako nadobudnutie určených pozemkov) vykonávať ani nemôžeme“*. Spoločnosť Ž., s. r. o., uviedla, že účelom jej vzniku je *„... zabezpečenie zriadenia verejnej infraštruktúry v oblasti kat. území T., M., N. a G.*

Spoločnosť Ž. však predmetné stavby nerealizovala ale ich vybudovanie si objednávala/objednáva, pričom na tento účel sú jej presne (vo výške výdavkov na tieto stavby) poskytované finančné prostriedky. Obdobne je financovaná aj prevádzka spoločnosti Ž.

Spoločnosť Ž. nikdy v minulosti nevykonávala akúkoľvek podnikateľskú činnosť a takúto činnosť ani vykonávať nebude.“

Rozhodnutie výboru sp. zn. VP/42/08 z 18. septembra 2008 bolo navrhovateľovi odosielané 5. decembra 2008. Navrhovateľ rozhodnutie prevzal 10. decembra 2008.

Z listinných dôkazov predložených navrhovateľom v konaní pred ústavným súdom vyplýva, že zakladateľom a spoločníkom spoločností G., s. r. o., a G., s. r. o., bola S., a. s., so sídlom v B., ktorá svoj obchodný podiel v uvedených spoločnostiach previedla M. Spoločnosti G., s. r. o., G., s. r. o., a Ž., s. r. o., sa svojou činnosťou podieľali na aktivitách spojených s výstavbou závodov na výrobu automobilov a automobilových súčiastok, pričom ich činnosť (príprava infraštruktúry a výkup pozemkov) mala byť financovaná z verejných prostriedkov na základe zmluvy medzi uvedenými spoločnosťami a M. M. mali byť v súvislosti s realizáciou investičného projektu poskytované prostriedky aj zo štátneho rozpočtu na základe zmluvy medzi ním a ministerstvom.

Z listinných dôkazov predložených výborom v konaní pred ústavným súdom (notárskych zápisníc a zakladateľských listín z 15. marca 2004 o založení spoločností G., s. r. o., a G., s. r. o., spoločenskej zmluvy z 20. februára 2004 o založení spoločnosti Ž., s. r. o., ako aj z výpisov z obchodného registra týkajúcich sa týchto spoločností) vyplýva, že zakladateľom a jediným spoločníkom spoločností G., s. r. o., a G., s. r. o., bola S., a. s., so sídlom v B., ktorá svoj obchodný podiel v uvedených spoločnostiach previedla M. Obe spoločnosti boli založené na dobu neurčitú, bez vymedzenia účelu ich založenia s tým, že predmetom ich činnosti má byť kúpa tovaru na účely jeho predaja iným prevádzkovateľom živností (veľkoobchod), kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod), inžinierska a obstarávateľská činnosť v stavebníctve v rozsahu voľnej živnosti, sprostredkovateľská činnosť v rozsahu voľnej živnosti, poradenská činnosť v oblasti stavebníctva, obchodu, výroby v rozsahu voľnej živnosti. Zakladateľmi a spoločníkmi spoločnosti Ž., s. r. o., sú M., O., O., O. a O. Účel založenia spoločnosti je deklarovaný v preambule spoločenskej zmluvy, ktorá znie: *„Vyššie uvedení zakladatelia a spoločníci sa rozhodli založiť spoločnosť s ručením obmedzeným za účelom prípravy investičnej akcie – P. a v tejto činnosti úzko spolupracovať s investorom, orgánmi štátnej*

správy a samosprávy.“ Spoločnosť bola založená na dobu neurčitú. Predmetom jej činnosti sú inžinierske činnosti a súvisiace technické poradenstvo, veľkoobchodná činnosť v rozsahu voľných živností, sprostredkovateľská činnosť v rozsahu voľných živností, poradenská činnosť v rozsahu voľných živností a sprostredkovanie zamestnania za úhradu.

III.

Podľa čl. 2 písm. zb) v spojení s čl. 3 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu je verejným funkcionárom aj ten, kto vykonáva funkciu štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti so stopercentnou majetkovou účasťou štátu. Tento verejný funkcionár podáva písomné oznámenie určenému výboru Národnej rady Slovenskej republiky [čl. 7 ods. 5 písm. e) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu].

Podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu verejný funkcionár nesmie byť štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, členom riadiaceho, kontrolného alebo dozorného orgánu právnickej osoby, ktorá bola zriadená na výkon podnikateľskej činnosti, okrem valného zhromaždenia a členskej schôdze. Verejný funkcionár nesmie podnikat'; to sa nevzťahuje na výkon povolania, ktoré môže vykonávať len fyzická osoba za zákonom ustanovených podmienok.

Podľa čl. 5 ods. 4 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu zákaz podľa odseku 2 prvej vety sa nevzťahuje ani na zastupovanie

- a) štátu v orgánoch právnických osôb s majetkovou účasťou štátu,
- b) Fondu národného majetku Slovenskej republiky v orgánoch právnických osôb s majetkovou účasťou Fondu národného majetku Slovenskej republiky alebo
- c) obce, alebo vyššieho územného celku v orgánoch právnických osôb s majetkovou účasťou obce alebo vyššieho územného celku.

Podľa čl. 5 ods. 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu zákaz podľa odseku 2 prvej vety sa nevzťahuje na činnosť podľa odseku 4, ak tam uvedené právne subjekty vykonávajú podnikateľskú činnosť a ak sa za členstvo v nich neposkytuje finančná odmena.

Podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu začne výbor konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov z vlastnej iniciatívy, ak jeho zistenia nasvedčujú tomu, že verejný funkcionár v oznámení podľa čl. 7... uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje alebo že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom...

Podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu ak sa v konaní preukázalo, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7... uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, rozhodnutie obsahuje výrok, v ktorom sa uvedie, v čom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Rozhodnutie obsahuje aj povinnosť zaplatiť pokutu podľa odseku 10.

Podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu dotknutý verejný funkcionár môže podať návrh na preskúmanie rozhodnutia výboru na ústavný súd v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa odseku 1, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie, alebo do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa čl. 9 ods. 10, ktorým bolo rozhodnuté o pokute voči verejnému funkcionárovi. Podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru má odkladný účinok. Ústavný súd rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takéhoto rozhodnutia pred ústavným súdom upravujú ustanovenia zákona. Rozhodnutie ústavného súdu je konečné okrem rozhodnutia podľa čl. 12 ods. 2.

Podľa § 73a ods. 1 zákona o ústavnom súde konanie sa začína na návrh verejného funkcionára, ktorého sa týka rozhodnutie orgánu, ktorý vykonáva konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (ďalej len "orgán").

Podľa § 73b ods. 1 zákona o ústavnom súde účastníkom konania je navrhovateľ a orgán, ktorý vydal rozhodnutie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu

záujmov podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

Podľa § 73b ods. 2 zákona o ústavnom súde o návrhu koná a rozhoduje senát ústavného súdu na neverejnom zasadnutí.

Podľa § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde ak senát ústavného súdu zistí, že konanie verejného funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, rozhodnutie orgánu svojím uznesením potvrdí. V opačnom prípade napadnuté rozhodnutie orgánu senát ústavného súdu nálezom zruší.

Podľa § 73b ods. 4 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu je konečné.

Navrhovateľ vo svojom návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru namieta, že z jeho strany nedošlo k porušeniu obmedzenia ustanoveného v čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Medzi účastníkmi konania pred ústavným súdom nie je sporné, že navrhovateľ počas výkonu verejnej funkcie vykonával zároveň funkciu štatutárneho orgánu spoločností G., s. r. o., G., s. r. o., a Ž., s. r. o., pričom za výkon funkcie konateľ a v uvedených spoločnostiach poberal odmenu. Spornou je otázka, či sa, vzhľadom na okolnosti tvrdené navrhovateľom vo vzťahu k obsahu činností vykonávaných označenými spoločnosťami, vzťahuje na výkon funkcie štatutárneho orgánu uvedených spoločností obmedzenie vyplývajúce z ustanovenia čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

Zmyslom a účelom ústavného zákona o ochrane verejného záujmu je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom svojej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. V záujme tohto cieľa ukladá uvedený ústavný zákon verejným funkcionárom (najmä v čl. 4, 5, 6 a 8) rôzne povinnosti a obmedzenia týkajúce sa vlastného výkonu verejnej funkcie alebo výkonu

činností, funkcií a zamestnaní nezlučiteľných so zastávanou verejnou funkciou (III. ÚS 24/07).

Súčasťou týchto obmedzení je aj zákaz výkonu činností a funkcií v orgánoch právnických osôb zriadených na výkon podnikateľskej činnosti nezlučiteľných so zastávanou verejnou funkciou (inkompatibilita) ustanovený v čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

Tento zákaz je obmedzený ustanovením čl. 5 ods. 4 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu za podmienky vyplývajúcej z čl. 5 ods. 5 uvedeného ústavného zákona, podľa ktorej sa obmedzenie vzťahuje na subjekty vykonávajúce podnikateľskú činnosť iba, ak sa za členstvo v nich neposkytuje finančná odmena.

Podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku.

Podľa § 56 ods. 1 Obchodného zákonníka obchodná spoločnosť (ďalej len „spoločnosť“) je právnickou osobou založenou za účelom podnikania. Spoločnosťami sú verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným a akciová spoločnosť. Spoločnosť s ručením obmedzeným a akciová spoločnosť môžu byť založené aj za iným účelom, pokiaľ to osobitný zákon nezakazuje.

Právny poriadok v súvislosti s reguláciou postavenia obchodných spoločností vychádza z predpokladu, že tieto sa zakladajú spravidla na účel podnikania. Pripúšťa však aj výnimku v prípade kapitálových spoločností (spoločnosti s ručením obmedzeným a akciovej spoločnosti), ktoré možno založiť aj na iný účel ako podnikanie.

Otázku, či konkrétna obchodná spoločnosť predstavuje podnikateľský subjekt založený na účely podnikania, teda subjekt vykonávajúci podnikateľskú činnosť alebo spôsobilý takúto činnosť vykonávať, je pre účely čl. 5 ods. 2 a 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu potrebné posudzovať nie z hľadiska momentálnej (minulej či

súčasnej) aktivity dotknutej obchodnej spoločnosti alebo vôle jej spoločníkov či riadiacich orgánov, ale z hľadiska právneho postavenia takejto právnickej osoby. V tomto zmysle je potrebné za relevantné považovať právne skutočnosti významné z hľadiska oprávnenia a spôsobilosti právnickej osoby vykonávať podnikateľskú činnosť (predmet a povahu činnosti obchodnej spoločnosti a oprávnenie, na základe ktorého sa činnosť realizuje; účel a dobu, na ktorú bola spoločnosť zriadená; prípadne ďalšie právne skutočnosti umožňujúce alebo vylučujúce uskutočňovanie podnikateľských aktivít obchodnou spoločnosťou).

Zmyslom a účelom takejto interpretácie a aplikácie čl. 5 ods. 2 a 5 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu je zabezpečenie reálnej a efektívnej ochrany verejného záujmu v súvislosti výkonom verejných funkcií. Účinky čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu nemôžu byť kedykoľvek ad hoc spochybňované poukazom na dočasnú nečinnosť, prípadne iné „neziskové“ aktivity obchodnej spoločnosti, ktorá je inak plne spôsobilá na výkon podnikateľskej činnosti.

V kontexte uvedených kritérií dospel ústavný súd k záveru, že rozhodnutie výboru v posudzovanom prípade je vecne správne, hoci v jeho procesnom postupe došlo naozaj k pochybeniu spočívajúcemu v tom, že niektoré listiny v konaní si zabezpečoval až po rozhodnutí vo veci 18. septembra 2008 (dožiadania dotknutým obchodným spoločnostiam týkajúce sa odmeny navrhovateľa za výkon funkcie konateľa z 30. októbra 2008), aj keď vzhľadom na okamih odoslania písomného vyhotovenia rozhodnutia navrhovateľovi (5. decembra 2008) si výbor zabezpečil možnosť svoje rozhodnutie z 18. septembra 2008 korigovať s ohľadom na obsah vyjadrení dotknutých obchodných spoločností z 11. novembra 2008.

Prihliadajúc na obsah spisu výboru, ako aj na vyjadrenia účastníkov a dôkazy zabezpečené v konaní pred ústavným súdom možno konštatovať, že obchodné spoločnosti G., s. r. o., G., s. r. o., a Ž., s. r. o., boli založené podľa ustanovení Obchodného zákonníka na dobu neurčitú, pričom predmet ich činnosti je vymedzený podstatne širšie ako činnosti, ktoré mali uvedené spoločnosti realizovať v súvislosti s investičným projektom priemyselného parku „Ž. – T.“ mimo rámca podnikateľskej činnosti. Predmet podnikania (činnosti) uvedených spoločností zahŕňa činnosti typicky podnikateľského charakteru (napr.

veľkoobchodná a maloobchodná činnosť, sprostredkovanie v rozsahu voľných živností) vykonávaných na základe živnostenského oprávnenia. V konaní pritom nebola preukázaná žiadna právna skutočnosť, ktorá by obmedzovala oprávnenie uvedených spoločností realizovať podnikateľské činnosti, na výkon ktorých boli oprávnené, mimo aktivít realizovaných v súvislosti s investičným projektom priemyselného parku na základe úhrady nákladov z verejných zdrojov (spoločnosti G., s. r. o., G., s. r. o.), prípadne v rámci aktivít realizovaných v súvislosti s investičným projektom priemyselného parku, a to popri činnostiach realizovaných na základe úhrady nákladov z verejných zdrojov (spoločnosť Ž., s. r. o.).

Z uvedených dôvodov dospel ústavný súd k záveru, že obchodné spoločnosti G., s. r. o., G., s. r. o., a Ž., s. r. o., nemajú výlučne nepodnikateľský charakter, preto sa na ne vzťahuje zákaz výkonu funkcie štatutárneho orgánu alebo členstva v štatutárnom orgáne, riadiacom, kontrolnom alebo dozornom orgáne v zmysle čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, pričom výnimka z uvedeného zákazu v zmysle čl. 5 ods. 4 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu je podmienená tým, že verejný funkcionár za výkon funkcie štatutárneho orgánu alebo za členstvo v orgánoch uvedených spoločností nepoberá finančnú odmenu.

Pokiaľ navrhovateľ tieto obmedzenia nerešpektoval, tak ako to konštatoval výbor v napádanom rozhodnutí sp. zn. VP/42/08 z 18. septembra 2008, porušil ustanovenie čl. 5 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

Na základe tohto záveru ústavný súd navrhovateľom napádané rozhodnutie výboru sp. zn. VP/42/08 z 18. septembra 2008 v súlade s ustanovením § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde potvrdil.

Navrhovateľ taktiež žiadal priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktorej výšku vyčíslil jeho právny zástupca sumou 421,53 €.

Podľa ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Keďže ústavný súd navrhovateľom napádané rozhodnutie výboru potvrdil, návrhom navrhovateľa na priznanie náhrady trov konania pred ústavným súdom sa už nezaoberal, pretože uloženie takejto povinnosti sa v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde viaže na úspešný výsledok konania pre účastníka, ktorý sa náhrady trov konania domáha.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. apríla 2009